

Kansen en randvoorwaarden voor houtgestookte installaties

Douwe van den Berg

BTG biomass technology group bv

Arnhem, 27 januari 2011

vandenbergt@btgworld.com

Inhoud

- Soorten houtige biomassa voor energie
- Typen houtgestookte installaties
- Rol van houtgestookte installaties in Nederland
- Twee voorbeelden van een ontwikkelingstraject
- Randvoorwaarden voor realisatie

Introductie BTG

- Biomassa voor energie en materialen
- BTG combineert R&D, Consultancy & Projectontwikkeling
- BTG Consultancy: adviseur voor gemeente en regio
  - Detachering
  - Biomassa beschikbaarheidsstudies
  - Strategieontwikkeling en beleidsadvies
  - Ontwikkeling van bioenergieconcepten
  - Training & promotie

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout
- Integraal groenafval gemeenten

Slechts een deel van groenafval is geschikt voor energie-opwekking!

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout
- Integraal groenafval gemeenten
- Bosbeheer en oogst (incl. dunningen)

Voor prunusverwijdering

Na prunusverwijdering

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout
- Integraal groenafval gemeenten
- Bosbeheer en oogst (incl. dunningen)
- Houtverwerkende industrie (vers/gedroogd, zaagsel, stukhout, spaanders etc.)

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout
- Integraal groenafval gemeenten
- Bosbeheer en oogst (incl. dunningen)
- Houtverwerkende industrie (vers/gedroogd, zaagsel, stukhout, spaanders etc.)
- Bouw- en sloophout

Houtige biomassa voor energie-opwekking

- Knip- en snoeihout
- Integraal groenafval gemeenten
- Bosbeheer en oogst (incl. dunningen)
- Houtverwerkende industrie (vers/gedroogd, zaagsel, stukhout, spaanders etc.)
- Bouw- en sloophout
- Pellets

Kwaliteit voor energie-opwekking

- Vocht- en asgehalte → stookwaarde

> Vochtgehalte natte basis = $\frac{\text{water}}{\text{as} + \text{organisch} + \text{water}}$ = 50%

> Vochtgehalte droge basis = $\frac{\text{water}}{\text{as} + \text{organisch}}$ = 100%

- Morfologie (voorbewerking en voeding)
- Verontreinigingen (B-hout)

Kwaliteit voor energie-opwekking

SCHEMATISCH OVERZICHT VAN DE ÖNORM M7133						
STUKGROOTE						
Klasse	zeefanalyse (mm)				maximale waarden	
	<20%	60-100%	<20%	max 4%	oppervlakte (cm ²)	lengte (cm)
G30	1-3	3-16	>16	<1	3	8,5
G50	1-6	6-32	>32	<1	5	12
G100	1-11	11-63	>63	<1	10	25
G120	1-63	63-10	>100	<1	12	30
G150	1-100	100-130	>130	<1	15	40
WATERGEHALTE						
Klasse	watergehalte (%)		omschrijving			
W20	< 20		luchtdroog			
W30	20-30		stockage geschikt			
W35	30-35		beperkt stockage geschikt			
W40	35-40		vochtig			
W50	40-50		vers			
DENSITEIT						
Klasse	densiteit (kg/m ³)		omschrijving			
S160	< 160		geringe densiteit			
S200	160 - 250		gemiddelde densiteit			
S250	> 250		hoge densiteit			
ASRESTEN						
Klasse	asrest (%)		omschrijving			
A1	< 1		geringe asgehalte			
A2	> 1		hoog asgehalte			

Type houtgestookte installaties

Van klein naar groot

1. Houtkachels bij huishoudens (typisch 10 – 15 kWth)
2. Kleine tot middelgrote houtkachels bij bedrijven en instellingen (enkele tientallen kWth – enkele MWth)
3. Middelgrote tot grote centrales voor WKK of elektriciteit (enkele honderden kWe – tientallen MWe)
4. Grootschalige bij- en meestook

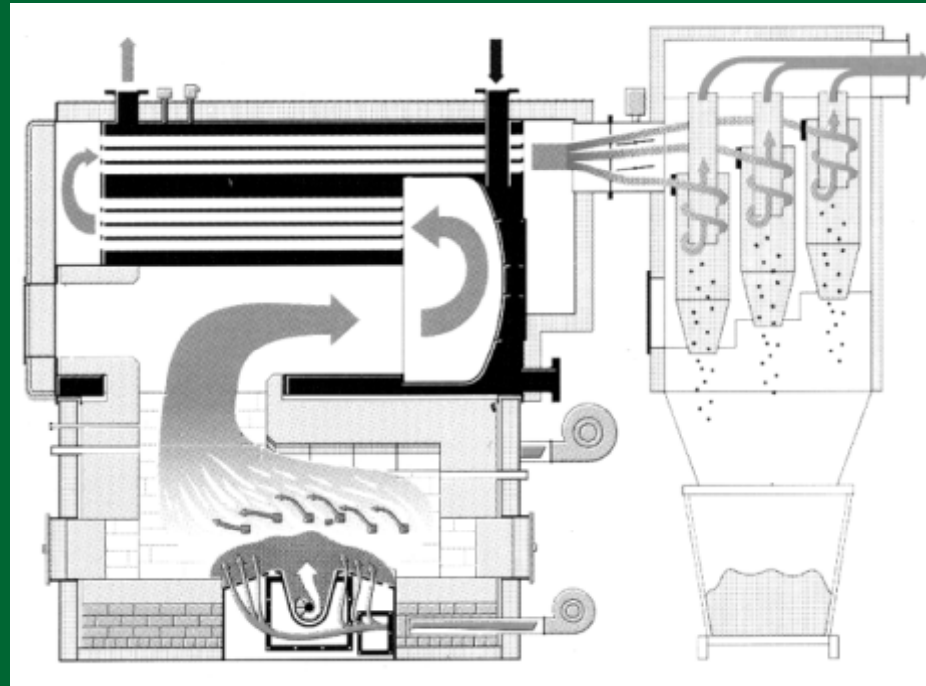
Houtkachels particulieren

- Openhaarden
- Inzethaarden en inbouwhaarden
- Vrijstaande kachels
- CV-systemen (stukhout of pellets)

Kleine tot middelgrote installaties

- Onderschroef systemen
- Roosterbed

Bron: Koppejan en Van Loo, 2008

Grote systemen voor elektriciteit

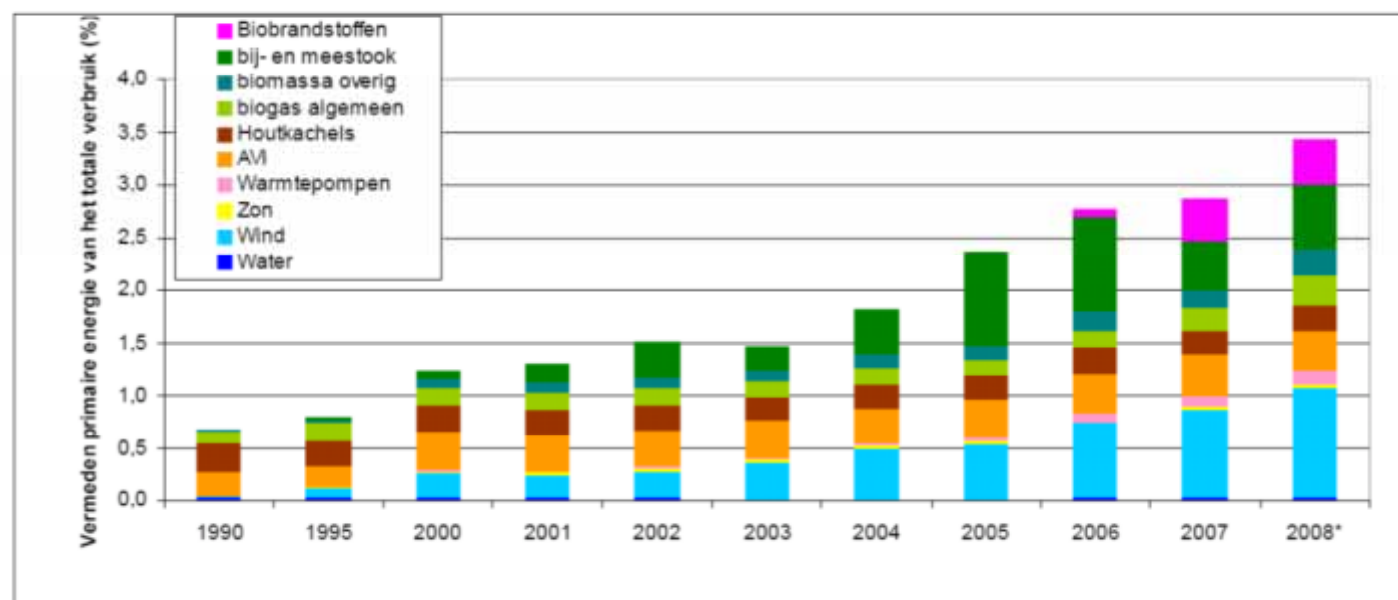
Grotere systemen voor elektriciteit (via stoomcyclus of ORC)

- Roosterbed
- Wervelbed

Rol houtverbranding in Nederland

- Totaal 142 PJ duurzame energie in NL (2009), waarvan:
  - 7,2 PJ door houtkachels particulieren (5%)
  - 2,6 PJ door houtkachels bij bedrijven (2%)

Figuur 2 Duurzame energie: vermeden primaire energie van het totale verbruik (%) in de periode 1990-2008 (bron: CBS, 2009, *deels berekening KEMA)

Bestaande Bio-energieinstallaties

Bron:
www.b-i-o.nl

Houtgestookte installaties in Overijssel

bio-energie cluster
Oost-Nederland

Legenda

- Locaties
  - Vergtingsinstallaties
  - Houtverbrandingsinstallaties
    - Groot
    - Klein
  - Composerenhningen
  - Bedrijventerminen als vestigingslocatie
  - Uitgesloten locaties
- Verbrandingsmaterialen
  - Snoeihout
- Vergtingsmaterialen
  - Mest
  - V01-afval
  - Rioolslib (RWZI)
  - Bemgas
- Afmetsmogelijkheden warmte
  - Nieuwe woonwijken
  - Alk. bedrijven
  - Nieuwe bedrijventerminen

Informatie

Houtverbrandingsinstallatie

Bedrijfsnaam:	Zeugenhoudery
Soort:	Verkenshoudery
Categorie:	Klein
Locatie:	Kaatselaardijk 10 Enter
Capaciteit:	90 kwh
Leverancier:	RSWE

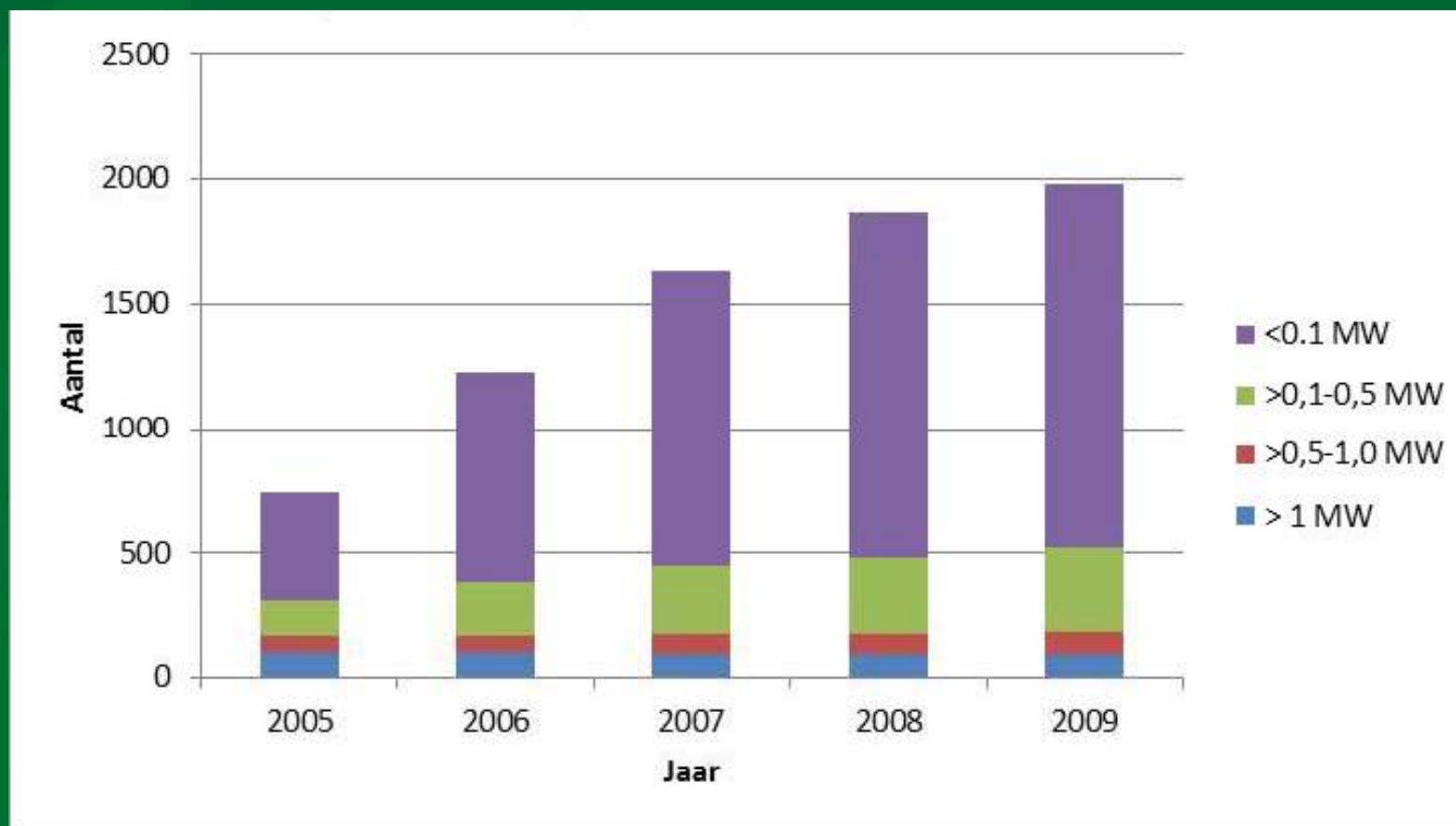
januari 2011 - Provincie Overijssel - [meer weten?](#)

Bron: www.bioenergieclusteroostnederland.nl

Kleine tot middelgrote houtgestookte installaties bij bedrijven

Opgesteld aantal houtkachels voor warmte bij bedrijven

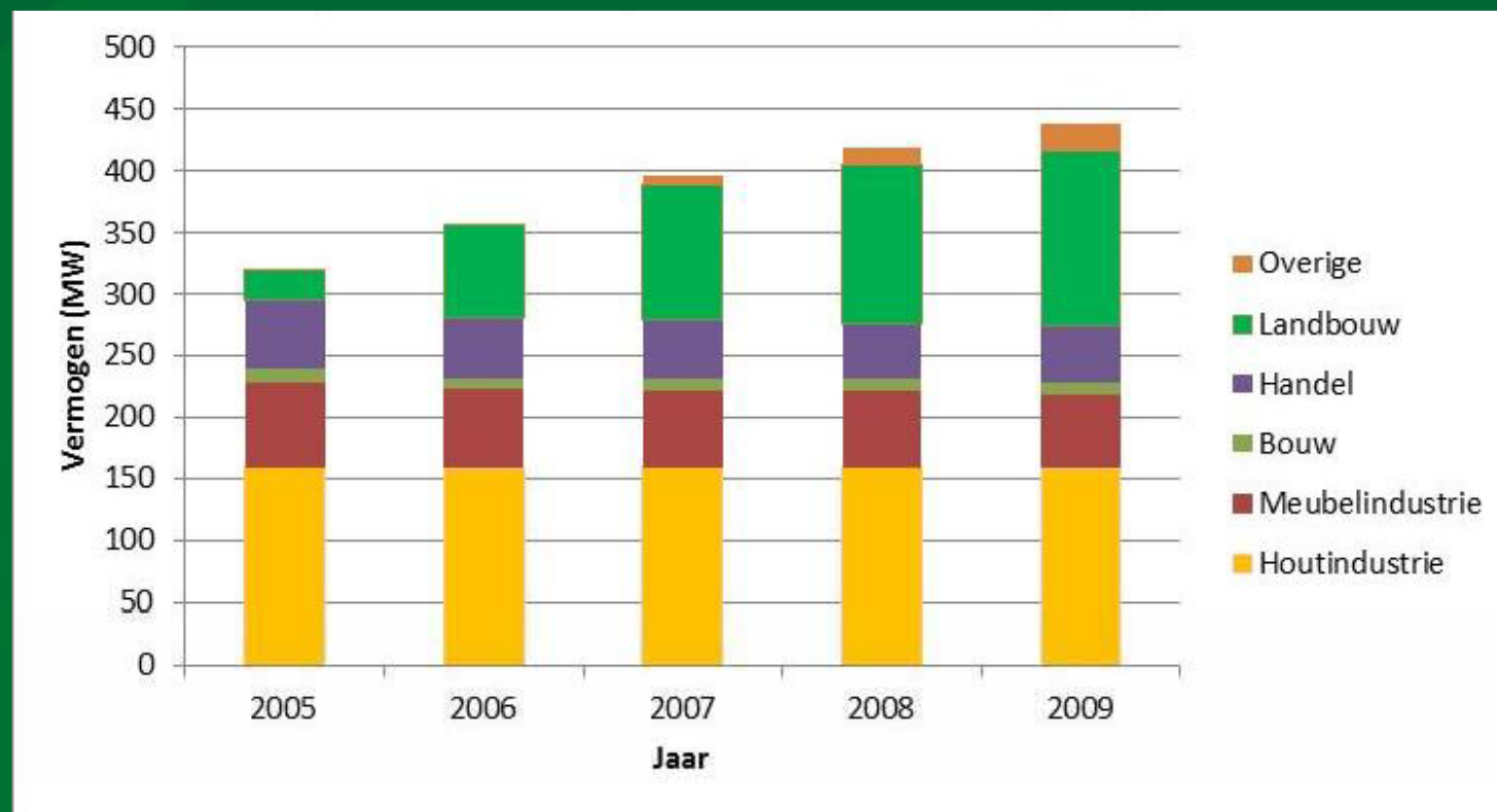

Bron: CBS 2009

Kleine tot middelgrote houtgestookte installaties bij bedrijven

Opgesteld vermogen bij bedrijven (geclassificeerd per sector)

Bron: CBS 2009

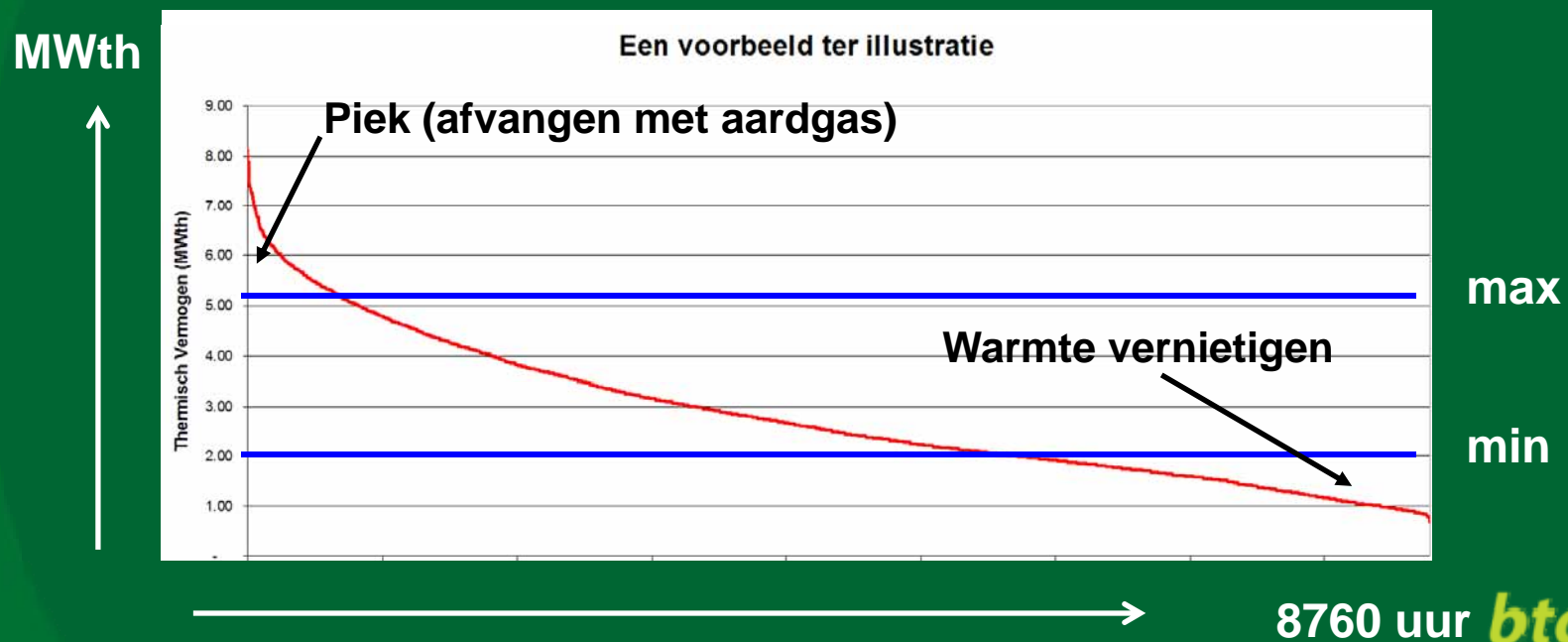
Voorbeeld: Bio-energie De Vallei (Ede)

- Combinatie van woonwijken en industrie
  - *Duurzame stoomopwekking industriële partijen*
  - *Duurzame warmtevoorziening woonwijken*
- Installatieontwerp specifiek voor biomassa uit de eigen regio (o.a. hout uit natuur- en bosheer). Minder strikte eisen aan brandstof- karakteristieken.
- De centrale krijgt een vermogen tussen de 6 en 9 MWth, afhankelijk van de uiteindelijke hoeveelheid warmte die geleverd moet worden.

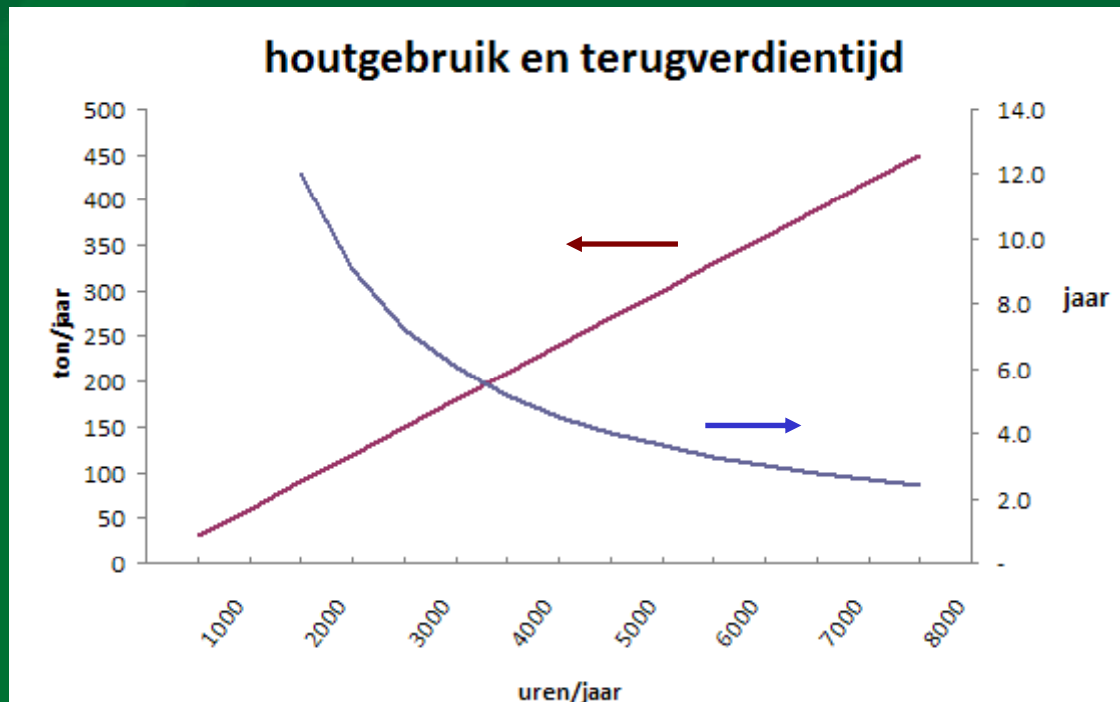
Enkele randvoorwaarden (1)

- Passende warmtevraag
  - Seizoensinvloeden
  - Sterke fluctuaties (buffervaten, regelbaarheid)
  - Belastingduurkromme (vollast uren)

Enkele randvoorwaarden (2)

- Financiële haalbaarheid (benchmark is meestal aardgas):
  - Investeringskosten houtgestookte installatie aanzienlijk hoger
  - Brandstofkosten hout lager dan fossiel (energiebelasting op gas)

Indicatie	Euro / GJ
Aardgas	6 - 8
Chips	3 - 4
Pellets	8 - 10

Energiebelasting	Euro / GJ
0 - 5.000	5.0
5.000 - 170.000	4.4
170.000 - 1.000.000	1.2
1.000.000 - 10.000.000	0.4

Enkele randvoorwaarden (3)

- Lange termijn zekerheid mbt biomassa-aanvoer
  - Hoeveelheid
  - Kwaliteit
  - Prijs!
- En: *initiatiefnemers met visie en doorzettingsvermogen!*

Vragen?

**BTG opent op 2 februari 2011 het
bio-energieloket voor ambtenaren!**

Bio-energieloket

Voor ambtenaren werkzaam bij:

1. Nationale Overheid
2. Provincies
3. Regio's
4. Gemeenten
5. Waterschappen

Gratis beantwoording van uw vraag met als
onderwerp bio-energie

Bio-energieloket

Vraag stellen kan op twee manieren:

1. Telefonisch via 053-4861182

2. Digitaal via <http://www.btgworld.com>

Neem de flyer mee voor meer informatie

